

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від 31 січня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Управління в галузі охорони довкілля і природокористування
Викладач (-і)	Яремак Зоряна Василівна, доц., к.ю.н., завід. кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	(0342) 507822
E-mail викладача	zoryana.yeramak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Правовий інститут «управління в галузі охорони довкілля і природокористування» є одним із фундаментальних інститутів екологічного права, визначальними характеристиками якого є предмет, метод, функції, принципи та види державного регулювання. Нові акценти у дослідженні даного інституту зумовлено новою парадигмою розвитку суспільства на основі принципу сталого розвитку, який передбачає баланс та інтеграцію між економічними, екологічними і соціальними потребами людства. Це висуває на передній план вивчення та практичну реалізацію стратегії екологічної політики, що реалізується за допомогою новітнього інструментарію – стратегічної екологічної оцінки та оцінки впливу на навколишнє середовище, а також переосмислення та наповнення новим змістом класичні форми екологічного управління та екологічного контролю. <u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є відповідна система нормативно-правових приписів екологічного, природоресурсного, адміністративного законодавства, а також практика реалізації відповідних норм уповноваженими суб'єктами.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення дисципліни «Управління в галузі охорони довкілля і природокористування» є формування у студентів необхідних юридичних знань щодо особливостей механізму управління та контролю у галузі охорони довкілля та природокористування, гарантій безпечного сталого соціально-економічного розвитку суспільства і держави для використання відповідних положень в правозастосовній та правоохоронній діяльності галузі. <u>Завданнями</u> вивчення навчальної дисципліни «Управління в галузі охорони довкілля і природокористування» є поглиблення засвоєних при вивченні нормативних дисциплін еколого-правового спрямування студентами-магістрантами теоретичних знань щодо міжгалузевих аспектів державного, громадського та інших видів управління у галузі раціонального використання природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки; вміння фахово аналізувати управлінські рішення та визначати рівень ефективності прийнятого рішення у конкретних практичних ситуаціях; формування умінь та навичок щодо самостійного прийняття рішень у екологічній сфері.	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність застосовувати закони формальної логіки в процесі інтелектуальної діяльності;
- здатність використовувати іншомовну літературу в професійній сфері;
- навички роботи в комп'ютерних мережах, збір, аналіз та управління інформацією, навички використання програмних засобів;
- знання та розуміння наукової правничої термінології;
- здатність скеровувати зусилля, поєднувати результати різних досліджень та аналізу.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати в професійній діяльності положення європейського та національного законодавства, що регулює відносини в сфері екологічного управління;
- компетентність у загальнотеоретичних проблемах екологічного управління, питаннях нормотворення та правозастосування у відносинах управлінського спрямування;
- здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти екологічного, природоресурсного, адміністративного законодавства у еколого-управлінських відносинах;
- здатність кваліфікованого системного тлумачення відповідних актів;
- здатність приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення.

Програмні результати навчання:

Здатність продемонструвати знання та розуміння:

- підходів, методів, прийомів та принципів дослідження екологічного управління;
- проблем та шляхів реформування органів державного екологічного управління;
- системи органів управління та їх функцій щодо забезпечення екологобезпечного середовища;
- основних проблем модернізації державного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- особливостей громадського екологічного управління;
- основних напрямів співробітництва України в рамках євроінтеграційних процесів;

Вміння:

- користуватися екологічною інформацією та визначати необхідний перелік джерел екологічних даних для прийняття управлінських рішень в галузі охорони навколишнього природного середовища;
- визначати форму і вид актів управлінської діяльності, вміти розробляти їх проекти;
- вирішувати конфліктні ситуації і протиріччя, що виникають у процесі реалізації функцій екологічного управління;
- вміти давати критичну оцінку стану управління в екологічній сфері.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	62

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
2	081 Право	1	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Змістовний модуль 1. Загальна частина. Теоретико-правові основи управління в галузі охорони довкілля та природокористування				
Тема № 1. Теоретико-правова характеристика управління в галузі охорони довкілля та природокористування		2	2	4
Тема № 2. Державна система управління в галузі охорони довкілля та природокористування		2	-	4
Тема № 3. Механізми участі громадськості у плануванні, реалізації та контролі за виконанням екологічної політики в Україні		2	2	6
Тема № 4. Інформаційне забезпечення екологічного управління		2	-	6
Тема № 5. Економічний механізм управління охороною довкілля та природокористуванням в Україні		-	2	6
Тема № 6. Екологічний контроль та проблеми його реалізації в Україні		2	2	6
Тема № 7. Міжнародний досвід екологічного управління		-	-	6
Змістовний модуль 2. Особлива частина. Управління у галузі охорони довкілля та природокористування щодо окремих природних ресурсів				
Тема № 8. Управління в галузі охорони та використання земельних ресурсів		-	2	6
Тема № 9. Управління в галузі вивчення, охорони та використання надр		-	2	4
Тема № 10. Управління в галузі охорони та використання водних ресурсів		-	4	4
Тема № 11. Управління в галузі охорони та використання лісів		-	2	6
Тема № 12. Управління в галузі охорони та використання рослинного і тваринного світу		-	-	4
ЗАГ.:		10	18	62
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається Положенням про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі змінами та доповненнями) – <i>текст розміщений на сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf</i>			
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами <u>одної письмової модульної контрольної роботи</u> . Робота виконується на 8 семінарському занятті. На контрольну виносяться 2 описових завдання, які оцінюються по 10 балів, питання порівняльного характеру (10 балів), 2 тестові запитання			

	(по 5 балів) та задача (10 балів). Максимальний бал за контрольну становить 50. За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/</i>
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена р. 4 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Підсумковий контроль	<u>Підсумковий контроль</u> – залік. Для студентів, які не мають заборгованостей та отримали мінімальну кількість балів не менше 50, залік виставляється на останньому семінарському (практичному) занятті, відповідно до Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Для студентів, у яких на момент виставлення заліку були заборгованості, залік проводиться письмово, після усіх відпрацювань. На залік виноситься 2 описових завдання, які оцінюються по 40 балів, 4 тестових завдань, які оцінюються по 5 балів. Максимальний бал за залік становить 100 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без

поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

8. Рекомендована література

1. Екологічне управління: підручник. К.: Либідь, 2004.
  2. Каракаш І. І. Природноресурсове право України: Навч. посібник. К.: Істина, 2005.
  3. Основи управління контролю та господарський механізм природокористування. К.: КДТЕУ, 1999.
  4. Екологічне право України: підручник / За ред. А. П. Гетьмана, М. В. Шульги. Харків: Право, 2009.
  5. Екологічне право України. Особлива частина: навч. Посібник / О. М. Шуміло (кер. авт. кол.), В. А. Зуєв, І. В. Бригадир та ін. К.: ЦУЛ, 2013.
  6. Екологічне право України. Академічний курс: підручник / За ред. Ю. С. Шемшученка. К.: Юридична думка, 2005.
  7. Кобецька Н. Р. Екологічне право України: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2009.
  8. Костицький В. В. Екологічне право України: підручник. Дрогобич: Коло, 2012.
- Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:
1. Яремак З. В. Управління в галузі охорони довкілля і природокористування: методичні вказівки для самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018. 24 с.
  2. Яремак З. В. Управління в галузі охорони довкілля і природокористування: методичні вказівки для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018. 26 с.
- <https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/>

Викладач:

к.ю.н., доц. Зоряна ЯРЕМАК